

джерел інвестицій для фінансування проектів із передових методів утилізації відходів.

Перелік використаних джерел:

1. Дейнеко Л. В. Циркулярна економіка як напрям промислової модернізації: європейський досвід // Л. В. Дейнеко, Циплінська О. О. // ECONOMICS: time realities. – 2018. – № 5 (39). – С. 30-40.
2. Зварич І. Циркулярна економіка і глобалізоване управління відходами / І. Зварич // Журнал Європейської економіки. – 2017. – Том 16. № 1 (60). – С. 41–57.

Павлюк Марія

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

**РИНОК ЗЕМЛІ:
РУШІЙНА СИЛА РОЗВИТКУ, ЧИ КРОК В БЕЗОДНЮ**

Ось вона. Ота велика сила нації, що розкинулась дикими і необізнаними просторами. Велична і норовлива, чорноземи чиєї засіяні непокірним, завзятим до роботи людом, що рік-у-рік, століття за століттям сіє і жне, збирає у снопи і запікає гливу до відчаю історію нашої, з великої літери У, країни. Земля. Єдина, що все пам'ятає, при цьому затято мовчить. Земля. Золота жила нашого народу, спрагла завзятих до роботи рук та голів.

Ген уже майже тридцять років, як Україна скинула зі свого зморданого тіла мерзенні наволочки комунізмом заправленого соціалізму, і стала вільною від режиму державою. Багацько змін приніс той благословенний 1991-й рік. Починаючи із омріяного віками гордого наймення «Українці», завершуючи таким глобальними речами, як власні кордони, конституція і, що найголовніше, – демократія. Як солодко глибинним змістом переливається це слово. Право людини, нації на те, що раніш належало лише одиницям: слово, думку, релігію, дію і, що не менш важливо, землю.

Коли Україна виборола статус незалежної держави, то землі, якими за часів СРСР розпоряджався лиш уряд ЦК КПРС, стали власністю народу. Ось тут і прийшло у голови державних мужів питання: «Що ж з тими тисячами гектарів землі робити?» Довго думати не знадобилось, адже рішення прийшло саме собою. Навіщо вирішувати сьогодні те, що можна відкласти на майбутнє? Так і з'явився у 1991 році мораторій на землю, що передбачав неможливість продажу чи купівлі сільськогосподарських угідь, дозволивши лиш таке поняття, як оренда. Початковим його терміном дії було 6 років. Проте. 2021 надворі.

Рік тому на черговому засіданні Верховної Ради прогрімла новина: «Ринок землі в Україні із липня 2021 року нарешті буде відкрито!» І все. Нація заголосила.

Інколи збирає невимовний подив від того, як майстерно українські Геббельси підбирають слова, викривляють думки і речення, майструючи

хмарочоси лживої пропаганди. Не гребуючи ні єдиним засобом, вони, жебраки політики із очорненими брехнею язиками, гальмують розвиток і сіють різноголосся. А люди вірять, бо на те воно і є пропаганда, щоб в неї вірили.

Здійснили реформу – згадали Шевченка. «Сади мої запродані жидові, німоті...!» І як же влучно ті Геббельси змалювати панщину 21-го століття! Згадали і монополістів, і агрохолдинги, і злощасних грошовитих іноземних інвесторів, що пащеками захланними між собою розділять Україну, і при цьому народ, що ламатиме спини під тягарем навічного ярма і гніту.

Проте на сей раз таки не вдалося. Чи то вірус втихомирив, чи то з'явилися на горизонті політичних перипетій нові об'єкти для побрехеньок, але вже на носі літо, а гарячих чуток про «злощасну» реформу не чути. Поки.

Проте ми озираємось на Захід, до якого всією душею прагнемо, і розуміємо доцільність обраного шляху. Переважно у всіх країнах Європи проведена земельна реформа. Нехай в кожній із них ринок землі регулюється по різному, наприклад такі країни, як Польща, Франція, Угорщина здійснюють чіткий контроль над ринковими процесами, в той час, як Великобританія, Німеччина, Фінляндія навпаки. Проте, обравши оптимальний для нас шлях здійснення контролю, ми зможемо сприяти змінам на краще. Ось деякі із них.

Сьогодні земля виснажена. Віддаючи під користування сотні гектарів полів, орендодавці і держава не надто переймаються ґрунтами. Відновлення сил родючих чорноземів багато вартує, тож і фермери, що орендують території через певний час користування залишають, шукаючи нових, збагачених природою продуктивних ділянок. Так роки ідуть, із землі ми беремо, а земля затліває. Але ж, коли воно своє, то любіше і дорожче серцю. Земля в приватній власності припинить своє збідоване існування наймички, а врешті посяде законне місце господині на нашій, своїй Україні.

До попередньо сказаного хочу додати декілька слів також і про екологію. Орендарі, не бажаючи тратити великі кошти на дорогі гербіциди і засоби від шкідників, купляють дешеві і неякісні, тим самим завдаючи природі разючої шкоди. Від цього страждають всі: починаючи від комах, звірів і птахів, закінчуючи людьми. В таких умовах змінивши орендовану землю на приватизовану, ми змінимо також і ставлення. При цьому, громада отримає безперечну вигоду, адже зі сторони власника землі зустрічатиме бережне ставлення до природи, тим самим і до людей.

Зайдімо в перший зустрічний магазин і зазирнімо на полиці. Часник із Китаю, картопля з Білорусії, виноград з Іспанії тощо. Не даючи можливості купляти землю і на ній вирощувати такі звичні і потрібні нам продукти, ми змушені переплачувати, купляючи імпортні овочі та фрукти. Те ж саме із зерновими культурами. Якби ж то річ ішла тільки про це, але ж ні. Дитячі пюре, соки, сухофрукти тощо. Величезний асортимент товарів, за які ми переплачуємо через те, що підприємство не є забезпечене вітчизняною сировиною.

Скажіть, любили ви в дитинстві навшпиньки підбиратись до вікон втомлених будинків і зазирати всередину, уявляючи себе шпигунами? Якщо

так, то пропоную заглянути зараз зі мною до вікон декількох самотніх квартир. Он де в одній турботлива матуся вкладає плаксиве вредне маля в колосочку, погрожуючи тим, що коли зараз же не засне, тато не привезе з Польщі омріяного трансформера. А ось в кімнатці гуртожитку ще зовсім юне дівча шле повітряні поцілунки мамі через комп'ютер, втираючи від смутку почервонілі оченята. А там он, глянь, бабуся втупилась нажаханими очима в екран телевізора, де розповідають про черговий нещасний випадок на будівництві в Чехії, і потирає від хвилювання руки, адже син, її солодкий Василько зараз там. А що, як?...

«То хто вони? Діти, чи пасинки й пасербиці Європи?» – запитав колись Орест Березовський у своєму однойменному романі «Інтернаймичка».

Залучення іноземних і вітчизняних інвесторів, сприяння співпраці завдяки проведенні земельної реформи може стати тим стихійним «ні» у питанні: «Їхати, чи не їхати на заробітки закордон?» Заробляти стане можливим тут і зараз, поруч з сім'єю в середовищі, до якого змалечку прикипів серцем, при цьому не тремтячи перед згадкою про старість, адже стаж роботи, потрібний для пенсії, не з'явиться із неба.

Переваги в відкритому ринку землі повинна вбачати не лише працездатна частина нашого населення, а й усе суспільство. Пенсії, зарплати лікарям і вчителям, пільги, субсидії, виплати по безробіттю і малозабезпеченим сім'ям тощо тощо. Усе це держава виплачує коштами, зібраними з оподаткування. Інвестиції, вклади в українську землю принесуть вигоду, по суті, кожному громадянину, не говорячи вже про окремі громади, за якими ці землі закріплені. Податки, що поступатимуть в державний бюджет згодом почнуть розвивати інфраструктуру. Будуватимуться нові дороги, за ними слідом прийде туризм. Так, крок за кроком, долучивши до земельної реформи ще й інші, не менш важливі, ми повільними кроками долатимемо перші старти на шляху до безгрозового майбутнього.

Звичайно, нас гнітять побоювання. У час, коли довіра до влади зазнала цілковитого краху, народ боїться спіткнутися, як спотикався вже десятки разів протягом всієї історії. Але все минеться. Сотні разів обпалені, та все одно жадаємо горіти. Тож запалімо факели змін, друзі!

Перелік використаних джерел:

1. Land Reform in Eastern Europe, Western CIS, Transcaucuses, Balkans, and EU Accession Countries, Renee Giovarelli, David Bledsoe. URL: <http://www.fao.org/3/AD878E/AD878E00.htm>.